

РЕЦЕНЗІЇ

О. М. Биковдоктор юридичних наук, професор,
вчений секретар

Інституту законодавства Верховної Ради України

**РЕЦЕНЗІЯ НА РУКОПИС МОНОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В. М. АНДРІЙВА,
О. Л. КУЧМИ, Л. М. СІНЬОВОЇ «ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЛІДАРНОМУ РІВНІ
ЗАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТРАХУВАННЯ»¹**

Перехід до ринкової економіки викликав кризу державної пенсійної системи та визначив необхідність здійснення реформ, що мають забезпечити якісно нові форми реалізації конституційного права громадян на пенсійне забезпечення. Очевидно, що подальше вдосконалення правового регулювання пенсійних відносин залишається одним із першочергових завдань та обумовлює інтерес дослідників до аналізу як теоретичних категорій науки права соціального забезпечення, так і проблем правозастосування у царині пенсійного забезпечення. Враховуючи зазначене, проблематика ролі забезпечення у солідарному рівні зальнообов'язкового державного страхування у механізмі правового регулювання пенсійних відносин, якій присвячена монографія В.М. Андрієва, О.Л. Кучми, Л.М. Сіньової є назрілою.

Актуальність дослідження також визначається наявністю багатьох дискусійних питань, відсутністю єдиного доктринального бачення впливу цих категорій на формування нового пенсійного законодавства та становлення пенсійної системи.

Чинна законодавча база України у пенсійного та соціального забезпечення є застарілою, суперечливою, нестабільною, а тому ґнедосконалою. В Україні також потрібно враховувати економічні, політичні та соціальні наслідки прийняття відповідних актів законодавства, які потребують негайних змін. У зв'язку з наведеним, тема монографічної роботи видається своєчасною та практично необхідною.

Структура наукового дослідження є логічною та послідовною. Перший розділ монографії присвячений дослідженню історико-правові передумови формування сучасної системи пенсійного забезпечення. Проведений аналіз дозволив вивчити еволюцію формування пенсійної системи, глибше розкрити сутність взаємин держави – підприєм-

ців – робітників на різних етапах формування пенсійного забезпечення. Оцінка історичного досвіду, виявлення окремих елементів, які на практиці показали свою життєздатність та привели до позитивних та корисних результатів, є важливими для удосконалення сучасної пенсійної системи України, та пенсійного законодавства.

Значну цінність для науки соціального права представляє підрозділ роботи, присвячений методології порівняльно-правових досліджень як основи гармонізації пенсійного забезпечення.

У другому розділі досліджено чинники, які впливають на розмір пенсійного забезпечення. Проведений аналіз дозволив вивчити страховий стаж та порядок його обчислення, дохід застрахованої особи, який враховується при обчисленні пенсії та сплату страхових внесків з середньої заробітної плати.

У монографії розкриваються різні наукові погляди на поняття єдності та диференціації, вивчення яких дозволило авторам запропонувати та обґрунтувати власне бачення ролі цих категорій та суттєво розвинути існуюче у праві соціального забезпечення вчення про забезпечення у солідарному рівні зальнообов'язкового державного страхування.

Третій розділ роботи присвячений пенсії за віком. Було зазначено ознаки, умови призначення та розмір пенсії за віком.

Окрему увагу в цьому розділі автори приділили зверненню за призначенням пенсії за віком та строки її призначення, розкриває їх значення для формування пенсійного забезпечення, визначає їх зв'язок.

Четвертий, п'ятий, шостий та сьомий розділи роботи є найбільш значущими та охоплюють великий об'єм проблемних питань. Зокрема вченим розглядаються насущні питання солідарної систе-

¹ Андрієв В.М., Кучма О.Л., Сіньова Л.М. Пенсійне забезпечення у солідарному рівні зальнообов'язкового державного страхування : монографія. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Маслаков, 2018. 474 с.

мі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Автори аргументовано розкрили роль юридичних фактів (страхового стажу і пенсійного віку), які зумовлюють динаміку пенсійних правовідносин та пропонує свій механізм підвищення пенсійного віку.

У роботі сформульовано слушні пропозиції по внесенню змін і доповнень до трудового законодавства, запропоновано редакція відповідних норм та інших законодавчих актів.

Представлена на рецензування колективна монографія без сумніву має наукову цінність та вагоме практичне значення. Так, висновки і пропозиції авторів можуть бути використані у правотворчості, перш за все при удосконаленні норм законів та підзаконних актів України. Отримані

результати можуть використовуватися у навчальному процесі в юридичних й інших навчальних закладах при читанні лекцій з курсів «Право соціального забезпечення», а також при написанні підручників, науково-практичних посібників і розробці методичних рекомендацій.

Обґрунтовані у монографії науково-практичні рекомендації та пропозиції сприятимуть удосконаленню норм чинного законодавства, що регулюють пенсійні правовідносини.

Враховуючи наведене, монографія В. М. Андрієва, О. Л. Кучми, Л. М. Сіньової «Пенсійне забезпечення у солідарному рівні загальнообов'язкового державного страхування» виконана на високому науково-теоретичному рівні та містить нові науково-обґрунтовані результати.